

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри іноземної
філології, українознавства та
соціально-правових дисциплін
Протокол № 1 від 01.09.2022 р.
Завідувач кафедри
_____ *С. А. Остапенко*

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІОЛОГІЯ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Іщенко О.В.

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для ЗВО спеціальностей 051 «Економіка», 292 «Міжнародні економічні відносини», 241 «Готельно-ресторанна справа», 181 «Харчові технології», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг».
Семестр (<i>осінній / весняний</i>)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, годин	32
Практичні / семінарські, годин	24
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,5
самостійної роботи студента	5,9
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти сучасного наукового світогляду та системи спеціальних знань у сфері соціології.

Завдання дисципліни полягає в теоретичній і практичній підготовці здобувачів ВО у сфері соціології; формуванні вмінь та навичок: ідентифікації особливостей розвитку суспільства, його соціальних інститутів, структури; застосування методичних рекомендацій щодо організації та проведення соціологічного дослідження; аналізу, оцінки та прогнозування соціальних явищ та процесів; визначення особливостей соціальних структур суспільства; презентації результатів власних соціологічних досліджень.

Предмет: суспільство, культура, їхній взаємозв'язок та методологія їх дослідження.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.

Тема 2. Суспільство як соціальна система.

Тема 3. Соціальна структура суспільства.

Тема 4. Соціальні інститути.

Тема 5. Соціальна стратифікація, соціальна нерівність і соціальна мобільність.

Тема 6. Культура: соціологічний аналіз.

Тема 7. Соціологія особистості.

Тема 8. Теорії розвитку суспільства.

Тема 9. Спеціальні соціологічні теорії.

Тема 10. Громадська думка: сутність та особливості вивчення.

Тема 11. Організація і проведення соціологічного дослідження.

Тема 12. Особливості аналізу та інтерпретації результатів соціологічного дослідження.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

загальних програмних компетентностей:

здатність бути критичним і самокритичним;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та проводити дослідження на відповідному рівні;

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність працювати у команді та автономно;

здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються;

відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері;

формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;

професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях;

відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності;

виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань;

розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичного суспільства;

вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик соціальних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

ідей та теорій соціологічної думки світу та України;

основних категорій соціології;

знання еволюції уявлень про суспільство та його походження;

знання складових елементів соціальної структури суспільства, сутності соціальної стратифікації, соціальних інститутів та соціальних процесів;

– **уміння/навички:**

уміння характеризувати об'єкт і предмет соціології, структуру соціологічного та політологічного знання;

уміння аналізувати соціальні, соціально-політичні, економічні та ін. проблеми в сучасних умовах в країні та світі;

уміння визначати фактори, які впливають на формування та розвиток соціальної політики держави;

уміння проводити науково-дослідницьку роботу, інтерпретувати одержані результати та звітувати про них;

навичка аналізувати фактори соціально-політичних та економічних змін на міжнародній арені та всередині країни;

вміння оцінювати стан соціальних, соціально-політичних та соціально-економічних явищ і процесів в Україні та світі;

навичка критично осмислювати інформацію зі ЗМІ про стан та особливості розвитку суспільства, динаміки суспільної думки;

навичка оцінювати переваги та недоліки стратегії розвитку української держави за різними сферами діяльності.

– **комунікація:**

інтеграція до соціальних груп, здатність до ефективної роботи в команді, сприйняття критики, порад і вказівок;

пояснювати, комунікувати, передавати досвід колегам, керівникам тощо;

здатність ефективно формувати комунікативну стратегію;

спілкуватись в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі (наукові конференції, олімпіади, конкурси студентських наукових робіт, тощо);

ефективно встановлювати і підтримувати комунікацію в навчальних ситуаціях, типових для майбутньої професійної діяльності, використовуючи ситуативну взаємодію в обмеженому колі осіб;

підтримувати розмову та аргументувати відносно тем, що обговорюються під час дискусій та семінарів, представляти та обґрунтовувати свої погляди на теми обговорення, використовуючи мовні форми, властиві для ведення дискусій;

продувати деталізовані усні і письмові повідомлення;

– **відповідальність і автономія:**

розуміти, які ключові цінності, переконання та поведінка в академічному і професійному середовищі України відрізняються при порівнянні однієї культури з іншими;

розуміти різні корпоративні культури в конкретних професійних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною;

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі;

здійснення обмежених управлінських функцій та прийняття рішень у звичних умовах з елементами непередбачуваності;

належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, світських і повсякденних ситуаціях, а також знати правила взаємодії між людьми у різних ситуаціях.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		л.	пр./сем.	лаб.	срс
Змістовий модуль 1 Теорія, методологія та історія соціології					
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство	11	2	2		7
Тема 2. Суспільство як соціальна система	10	2	1		7
Тема 3. Соціальна структура суспільства	10	2	1		7
Тема 4. Соціальні інститути	11	2	2		7
Тема 5. Соціальна стратифікація, соціальна нерівність і соціальна мобільність	11	2	2		7
Тема 6. Культура: соціологічний аналіз	10	2	1		7
Тема 7. Соціологія особистості	10	2	1		7
Тема 8. Теорії розвитку суспільства	13	4	2		7
Разом за змістовим модулем 1	86	18	12		56
Змістовий модуль 2 Прикладна соціологія					
Тема 9. Спеціальні соціологічні теорії	17	4	4		9
Тема 10. Громадська думка: сутність та особливості вивчення	13	2	2		9
Тема 11. Організація і проведення соціологічного дослідження	16	4	2		10
Тема 12. Особливості аналізу та інтерпретації результатів соціологічного дослідження	18	4	4		10
Разом за змістовим модулем 2	64	14	12		38
Усього годин	150	32	24		94

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Соціологія як наука про суспільство	2
2	Семінар запитань і відповідей Суспільство та його соціальна структура	2
3	Семінар – розгорнута бесіда Соціальні інститути: підходи до розуміння, різновиди та функції	2
4	Семінар – дискусія Соціальна стратифікація, соціальна нерівність і соціальна мобільність	2
5	Семінар – розгорнута бесіда Культура і особистість: соціологічний підхід	2
6	Семінар – дискусія Сучасні тенденції розвитку суспільства	2
7	Семінар – розгорнута бесіда Спеціальні соціологічні теорії: їх роль у розумінні соціальних явищ	2
8	Семінар – розгорнута бесіда Економічна соціологія, соціологія праці і управління	2
9	Семінар з виконанням практичних задач Громадська думка: сутність та особливості вивчення (Груповий проект: завдання)	2
10	Семінар – розгорнута бесіда Основні етапи соціологічного дослідження	2
11	Семінар з виконанням практичних задач Джерела соціологічної інформації, її використання у практичній діяльності. Організація соціологічної діяльності в Україні	2
12	Семінар дискусія Особливості аналізу та інтерпретації результатів соціологічного дослідження (Захист групового проекту)	2
Всього		24

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються впродовж семестру (50 балів) та на екзамені (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Виконання практичних завдань теми	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання/Проект	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1							
Тема 1	1		1			1	3

Тема 2	1		1			1	3
Тема 3	1		1			1	3
Тема 4	1		1			1	3
Тема 5	1		1			1	3
Тема 6	1		1			1	3
Тема 7	1		1			1	3
Тема 8	1		1			1	3
Разом змістовий модуль 1	8		8		3	8	27
Змістовий модуль 2							
Тема 9	1	2	1			1	5
Тема 10	1		1			1	3
Тема 11	1	2	1			1	5
Тема 12	1			5			6
Разом змістовий модуль 2	4	4	3	5	4	3	23
Разом							50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
20	20	10		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	